

Gorenjec

Št. 44. Leto XIX. - Kranj, 2. novembra 1935.

Uredništvo in uprava je v Kranju, Strossmajerjev trg št. 1. Telefon št. 73. „Gorenjec“ izhaja vsako soboto. Dopolnje sprejema uredništvo do sreče zvečer. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. — Naročnina za „Gorenjca“: letno 40 Din, polletno 20 Din, četrtletno 10 Din, pos. št. 1 Din.

List za gospodarstvo,
socialno politiko in prosveto

Kranjska občina zopet propadla pred upravnim sodiščem

Komaj nekaj tednov je od tega, kar smo v „Gorenjcu“ poročali, da je kranjska občina pred upravnim svetom v Belgradu propadla, ker je sodišče razsodilo, da je lansko leto protizakonito pobirala davščino na blagovni promet iz česar je sledila njena dolžnost do povračila te davščine vsakomur, ki bi jo zahteval v kolikor jo je plačeval v času od 1. aprila do 15. decembra 1934.

Sedaj izvemo, da je upravno sodišče v Celju izreklo dne 25. oktobra t. l. zopet enako uničujočo razsodbo glede trošarine, ki jo je začela kranjska občina 15. decembra lanskega leta v Kranju pobirati in ki je vzbudila med kranjskim in okoliškim prebivalstvom toliko pozornosti, pa tudi toliko odpora. Upravno sodišče je sedaj izreklo, da je po obstoječih zakonih nedopustno pobirati občanom trošarino od vseh onih predmetov, ki se uvažajo v Kranj samo v svrhu tovarniške predelave ali pa, ki služijo za fabrikacijo. Praktična posledica te razsodbe je, da kranjska industrija ne bo plačala nobene trošarine več, da bo zahtevala povračilo vse doslej plačane trošarine in da bo našo trošarino odslej naprej plačeval le mali človek, zlasti pa delavec, obrtnik in uradnik, ki jo ne bo mogel prevzeti na drugega.

Zgodilo se je tedaj točno vse tako, kakor smo mi napovedovali, da se bo zgodilo. Zgodilo se je vse ono, pred čemur smo mi JNSarje tako glasno in tako pogosto svarili; povdarjali smo, da gredo vsi njihovi velikopotezni finančniki za tem, da bodo morali težka bremena, ki jih hočejo z nepotrebno trošarino prebivalstvu napriliti, končno prenašati le naši mali ljudje. Vse to bi se pa dalo prav lahko preprečiti, da so naši novi občinski JNS finančniki kolkaj poslušali naše nasvete.

Ko je prejšnji režim vsled silnega davčnega pritiska zvišal vse davke na tako višino, kakor se nikoli v našem mestu, so se kranjski občini s tem njeni dohodki avtomatično zelo povišali; kranjska občina je dobila na enkrat več dohodkov, kakor pa jih je bilo predvideno v prvem JNSarskem proračunu. Mesto, da bi pri tem položaju občinski možje doklade znižali, pa so se naenkrat znašli veliki finančniki z našimi idejami v vrstah novih JNS občinskih odbornikov. Med njimi lasti taki, ki so imenovali prejšnjo štedljivo občinsko gospodarstvo za sramoto, se začeli trkati na prsa ter razlagati po gostilnah, da so našli take nove vire, s katerimi bodo občinske davščine zvišali kar za milijone, a da bodo te milijone plačale le tovarne, zlasti ena. Brez vsakega stvarnega prevdanka, brez potrebnega znanja zakonov, napravili so eksperiment z zvišanjem uvoznine, ki jo je popreje po večini plačevala le industrija in sicer prostovoljno, toda tako so dosegli opravičen odpor. Podesetorili so uvoznino in jo začeli pobirati tudi od okoliških kmetov. Pa ravno kmetje so bili prvi, ki so se tej JNSarski finančni politiki uprli in s svojim nastopom priborili popolno zmago.

Mesto da bi se gospodje JNSarski finančni politiki iz „Gorenjca“ naučili, kaj je prav in kaj ni prav, ker jih je v svojih stvarnih člankih sproti temeljito podučeval, so nam raje pošiljali uradne popravke, tako dolgo, do sa slednjic le dočakali, da jim je najvišje upravno sodišče poslalo razsodbo, v kateri pravi, da je bilo njihovo početje nezakonito. Seveda bodo sedaj tudi dočakali še vse posledice te razsodbe, katerih glavna je, da bo morala občina vse, kar je protizakonito pobrala, povrniti.

Pa iskušnja z uvoznino jim še ni bila zadostna. Mesto, da bi bili črpali edino pravičen poduk zastojiz „Gorenjca“, najeli so si za drag denar drugega sve-

tovalca. Kranjska občina je naprosila za svetovalca nekega aktivnega ljubljanskega užitninskega uradnika, ki je za honorar dajal trošarinsko-pravne nasvete, sestavljal vloge in ko se je potem JNS večina prepričala, da sme po novem občinskem zakonu občina pobirati trošarino od predmetov, ki pridejo v Kranj v svrhu potrošnje, sklenila je uvesti trošarino. Celokupno meščanstvo se je proti nepotrebnemu trošarini uprlo, ravno tako pa okoliški kmetje, vendar je poprejšnji režim, po zaslugi znanih osebnosti, zadevo rešil tako, da je zavlačeval administrativno rešitev, deloma do današnjega dne, v ostalem pa je pripustil vsakemu posamezniku, da se na svojo roko brani proti občinski nezakonitosti.

S tem pa je bil že mali človek težko prizadet, ker se ne more od vsakega človeka zahtevati take odločnosti, kakor od naklanskega kmeta, ki mu gre predvsem za pravico in se je upal za storjeno krivico postaviti z vso odločnostjo v bran, tudi v času najhujšega JNS rešima. Tako se je zgodilo, da je kranjska občina začela prav pridno trošarino pobirati, pritožbe posameznikov pa je zavlačevala na vse mogoče načine, ter tako dosegla, da je trošarino nemoteno 10 mesecev pobirala.

Veliki Kranj

Zelo važno in tudi za zgodovino mesta Kranja zelo pomembno sejo je imel občinski odbor mesta Kranja dne 29. oktobra zvečer. Na tej seji se je med drugim obravnavalo tudi vprašanje priključitve sosednjih vasi Rupa, Primskovo, Klanec, Huje, Čirčiče in Struževu občini Kranj.

Ker je ta zadeva velike važnosti, bomo o njej točneje poročali, da bodo čitatelji in kranjski davkoplačevalci imeli točen pregled, kako se občinski možje trudijo za njihov blagor v želji da jim v teh težkih časih res pomagajo pri dajatvah.

Kot poročevalec po vprašanju priključitve omenjenih vasi mestu Kranju, je poročal g. Košnik ravnatelj v poklju in med ostalim iznesel svoje poročilo v sledečem:

Predlog, ki so ga prizadeti volivci predlagali ministrstvu za notranje zadeve 8. septembra, je dobila občinska uprava dne 24. oktobra z nalogom od strani banske uprave in sreskega načelstva v Kranju, da o tej stvari rešuje pospešeno in v roku od 8 dni poroča. S tem poudarjenim datumom se je najbrže hotelo prikazati, kako so vendar neupravičene pritožbe na počasno poslovanje upravnih oblasti.

Predlog sam, da je utemeljen na podlagi § 6 Zakona o občinah vendar, ga on kot poročevalec, ki dobro pozna razmere mesta Kranja in okoliških vasi odklanja, ker ni tukaj v tem predlogu še Stražišča, ki je vendar skoraj na pragu mesta Kranja, ter je tudi upravičeno, morda še bolj kot ostali, da se priklopi k Kranju. Dalje poroča, da marsikateri volivec ne bi dal svojega podpisa, če bi vedel kako stvari stoje, izpodbija, da je predlog podpisalo 70% volilcev, ker je občina Predoslje poročala, da jih je med podpisniki vsega 67% upravičenih volilcev. Zato predlaga, da občinski odbor sedaj še ne sklepa o tem vprašanju, ampak šele tedaj, ko se tudi Stražišče izjavi v tem pogledu, da se upravna oblast naprosi in da tudi ona pozove Stražišče na sodelovanje v tem pogledu; nadalje predlaga, da se izvoli 7 članski odsek, ki bi imel naloge, da točno prouči vsa vprašanja glede števila prebivalcev, števila volilcev, njihove konjunktore, število obrtnikov, o premoženju dotičnih vasi in deležu v dosedanjih občinah. Njegov

Njeni finančniki pa so vsak mesec kazali, koliko so že te trošarine pobrali in se hvalili, kako dobro znajo gospodariti, da jim pri občini kar denarja na pretege preostaja. Pa čas je potekal in sedaj so prišle prve pritožbe do končne rešitve. Sedaj bo treba veliko večino pobrane trošarine vrniti in se bo videlo če ima občina še ta denar ali ne. Vprašanje nastane, kako naj se ta neprijetna zadeva konča, ali naj se pusti malega človeka delavca, obrtnika, uradnika, da bo res nosil sam vsa bremena trošarine, s katerimi se pa niti reži ne bodo krile, ali naj poseže oblast vmes in naj napravi konec takemu gospodarstvu in naj zaščiti našega malega človeka in našega kmeta, ki zalaga mesto z živežem, zlasti pa še našega uradnika, ki je težko prizadet.

Oblast ima prilike dovolj. Reši naj one administrativne pritožbe, ki so čakale do današnjega dne rešitve in potem bo kmalu konec zelenih kap v Kranju. Kot klasičen primer, kako hitro so podrejene oblasti reševale trošarinske pritožbe, naj služi dejstvo, da je kranjska občina vlogo v trošarinski zadevi, ki jo je podpisalo ogromno število kranjskih davkoplačevalcev in ki jo je poslalo ministrstvo financ na občino Kranj le v svrhu doklekovanja, zadrževala več mesecev pri sebi in jo še celo danes zadržuje, dasi je imela ukaz od ministrstva, da jo potem, ko bo doklekovana takoj vrne. Pa božji mlini meljejo počasi, a sigurno.

predlog je, da se izvrši šele tedaj priključitev navedenih vasi mestu Kranju, ono pa da se proglasi za **autonomno mesto**. Korist tega bila bi največja ta, da bi potem mesto bilo upravičeno pobirati davščino na blagovni promet in trošarino od industrijskih predmetov ter bi imeli letno gotovo 2 milijona dohodkov, s katerimi bi se lahko krili vsi izdatki, a tudi vse pritožbe zoper trošarino in davščino bile bi s tem nepredmetne.

Na ta predlog g. poročevalca se je oglasil k besedi g. Rudolf Jeglič in navajal, da se ne strinja s podanim predlogom, ker poznavajoč dobro hitro poslovanje v takih odsekih (po njegovem mnenju bi ta odsek imel letno eno ali dve seji), nikakor ne more biti za to, da o tem rešuje odsek ampak mora reševati odbor o tem še danes, ker ima izrečni nalog od banske uprave, da v roku 8 dni poroča o tej zadevi konkretno. Poročevalec je imel dolžnost, da že na današnji seji točno poroča o vseh potrebnih podatkih, ne pa da te pripravlja šele izvoljeni odsek, saj se je to vprašanje obravnavalo pred odborom že nekolikokrat, pa bi morala tudi sama občina imeti že dovolj potrebnih podatkov v tem pogledu. Zato predlaga, da občinski odbor takoj sklepa konkretno, da bi s tem tudi zadovoljil zahtevam banske uprave.

G. župan Pirc je ugovarjal temu predlogu g. Jegliča in naglašal da občina ni storila nič glede točnih podatkov, ko se je preje govorilo o komasaciji. On se odločno protivi predlogu, da bi se o tem takoj sklepalo, ker zna biti po njegovem mnenju resnih posledic za mesto. Navaja kot vzrok, da okoliških vasi nič drugega ne vleče v Kranj kot koristi, ki bi jih imele od mestne občine. Tako so mu baje že pred 6 leti izrazili željo volivci iz Klanca in Huje ter isto utemeljevali, da bi jim mestna občina lažje preskrbeli dobre ceste in električno luč. Zaradi tega je predvsem potreben po njegovem mnenju temeljit studij tega vprašanja, kar je isto lahko drugače usodno za samo mesto.

Interesantno je to, da smatra g. župan zahtevo banske uprave, da se v roku od 8 dni da konkreten odgovor, „moderno v sedanjih časih“, da bi po njegovem mnenju človek lahko še su-

mil, da je mogoče kaj drugega za to veliko naglico.

Zares se nam zelo čudno zdi, da more g. župan tako presojati odloke banske uprave, še celo pa, da tem odlokom daje nek pomemben zakulisni značaj.

G. Košnik kot poročevalec po tej stvari je zopet prevzel besedo, hoteč pojasniti celo to zadevo ter omenil, da ima vsa ta stvar svoj „spiritus agens“ - razpustitev občinskega odbora in postavitve komisarja. To pa po njegovem ni mogoče, ker je prepričan da sedanja vlada, ki se je imenovala vlada zakonitosti in reda, nebi nikdar storila kak protizakonit korak. Po § 8 Zakona o občinah, komisar sploh odpade, ter so nade pojedinih v tem pogledu popolnoma odveč.

Na koncu koncev je prišel predlog g. Jegliča na glasovanje, kjer pa je, kakor se je moglo že vnaprej presoditi, propadel. Sprejet je bil predlog g. Košnika, vendar se je isti moral spreminiti v toliko, ker se je odločil za proučevanje tega vprašanja samo 5 članski odsek, ker se 7 članski ni mogel sestaviti. Jasno je namreč bilo, da g. Jeglič ki je bil proti zavlačevanju tega vprašanja, ne bo sodeloval v odseku, ki je bil postavljen proti njegovemu predlogu, vzrok je bil pa tudi, ker ni bilo odbornikov ki bi hoteli sodelovati v tem odseku.

Tako bo sedaj zopet celo to vprašanje za nekaj časa moralo biti na proučevanju v odseku „petorice“, zavlačevalo se bo tako pereče vprašanje, seveda če ne bo sresko načelstvo in banska uprava bolj energično posegla vmes, ter zahtevala da se njene zahteve tudi izpolnujejo.

J. J.

Dvojni klic

Boječnost in neka utrujenost — to je znak našega časa. Malo jasnih načel in še manj volje spolniti jih. Vse preveč smo odvisni od javnega mnenja. Iščemo vzorov — težko je najti visoke vzore tu na zemlji — a če najdemo kak vzor v naši človeški bližini nam kaj rado zmanjka moči in poguma, da bi tudi postali — vzor ljudje, heroji! — V teh dneh pa stopajo pred nas visoki in privlačni vzori. V občestvu svetnikov najde lahko vsak zemljan svoj ideal. Vsi tisoči in tisoči, katerih se spominjamo na praznik vseh svetnikov nam oznanjajo: človek je ustvarjen za onstransko življenje. Vsak, ki je dobre volje more in tudi mora kar najbolj oblikovati na sebi idealno podobo svetnika. Pota do tega cilja so mnoga in na videz različna, a vsem je skupno to, da so vsa krščanska — Kristusova. Kajti prvi in naj večji svetnik, heroj je bil Kristus in kdor hoče biti deležen njegove slave in njegove svetosti, mora hoditi po njegovi poti — po poti krščanske pravičnosti in ljubezni. To dvoje namreč naredi iz zemeljskega človeka — svetnika. Da, na to radi pozabimo: svetniki se ne rodijo, ampak počasi postajajo. Vsi oni, ki so sedaj v spremstvu bož. Kralja, so bili neko čudo kar smo sedaj mi, ljudje, da tudi grešni zemljani. Ali nam ne govore veliko kako priti do svetniškega sijaja sv. Pavel, Magdalena in tisoče drugih, ki so očisti postali kot spokorniki. Njihovo kesanje je vzraslo v ljubezen in iz nje se poraja svetost. To je prvi klic v naš mehkužni in zmeden svet. Smeri na življenje ne iščimo v močvirju in temi zemeljskih bogov in zvezd, vse to je nič. Vzori so zgoraj, od tam, kjer sije večno Sonce, morejo posvetiti svetli žarki krščanskih idealov — svetnikov. Tam tudi slabičev. Ljubezen je močna, nezlomljiva. Kadar bomo imeli to ljubezen, bomo tudi močni, neupogljivi. Naša pot bo šla k pravemu cilju. — Jutri bomo praznovali pa tudi vseh mrtvih dan, spomin na one naše, ki jih je smrt že iztrgala iz človeških laži, krivic in zmešnjav, ter jim odprla vrata v onstransko življenje. Vrste mož, žena in otrok bodo romale na tibe njive, kjer spe njihovi ljubi nezdramno spanje. Mnogim se bo izvil vzdih kesanja: „odpusite, pokojni nismo vam bili dobri v življenju!“ Mrtvi pa bodo nemo odgovarjali iz grobov: „Kar ste opustili tedaj, ko smo bili še pri vas, popravite sedaj. Spomnite se, da bomo bili še pravi, veliko trpimo.“ Pa še več bomo lahko slišali v tistih večernih urah: „česar niste nam storili, popravite na ži-

vih ljudeh saj so ulice polne bednikov in sirot, brez kruha, brez obleke. Naj vam bodo ko rodni bratje in sestre. Pomnite: svet brez ljubezni zgublja temelje bož. kraljestva. Le ljubezen, to najtoplejše Kristusovo izročilo, nudi tudi v trpljenju znosno življenje. Sodob-

ni čas kliče po ljubezni, bolj kakor kdaj prej. ker ravno nje najbolj pogreša. — Vsemu svetu naj bo jutrnji dan resen opomin k ljubezni, k ljubezni, ki vodi k svetosti, k ljubezni, ki lajša bedo in trpljenje tako na tem, kot na onem svetu.

Vstajenja dan kranjske prosvete

Zadnja nedelja je bila za našo kranjsko prosveto velik praznik. Po več kot triletnem nasilnem spanju je vstala na praznik Kristusa Kralja pomlajena in poživljena k novemu delu za napredek in dobrobit našega ljudstva. Ni je strla nasilnost mogočnikov, ki jih danes ni več, vsala je in živi mogočna kot še nikdar poprej, medtem ko njenih grobokopov in pogrebcev ni več za mizami, kjer so se pisali in podpisovali dekreti o razpustitvi in zapečatenju. Na dan vstajenja naše prosvete smo se spomnili zopet onega resničnega pregovora: **hrast se zamaje, zvestoba Slovencev se ne omaje.**

Vreme, ki je več kot teden dni bilo pusto in deževno, se je v noči na nedeljsko jutro zjasnilo in prijazno jesensko sonce je ožarilo vrhove naših prelepih planin, ki so zasijale v vsej svoji prelesnosti. To je bila zarja prostosti in svobode naše prosvete. Ob 8. uri so se zbrali naši društveniki in njih prijatelji v farni cerkvi k sveti maši, katero je daroval naš najpožrtvovalnejši prosvetni delavec g. vikar dr. P. Simončič, ki je tudi imel lep in primeren nagovor. V svojem govoru je navduševal navzoče za delo po načelih Kristusa Kralja. Pred altarjem je bilo zbranih nad 30 narodnih noš z društveno zastavo in njeno kumico go. Gorjančev na čelu. Zastava je bila povezana z belim svilenim trakom — znamenje nasilnih spon v katere so okovali naše društvo ljubljanski in tudi kranjski „nacionalni kovači svobode“. Pri sveti maši so številni društveni člani pristopili k mizi Gospodovi, ter tako dokumentirali svojo voljo, z Bogom začeti zopetno delo za pravo in resnično kulturo našega naroda.

Po sveti maši je spreved narodnih noš z zastavo krenil iz cerkve v Ljudski dom, kjer se je ob polno zasedeni dvorani vršil slavnostni občni zbor. Ne pomnimo še tako velike udeležbe na kakšnem občnem zboru našega društva, kot je bila ta dan. Dvorana je bila okusno in primerno okrašana, kar ji je dalo prijetno in svečano lice. Slavnost je otvoril društveni moški zbor, ki je pod večjim vodstvom pevovodje g. Mohorja zapel dve narodni pesmi „Na dan Slovan“ in „Slovenec sem“. Ponosni smo lahko na naš pevski zbor, ki ga drugi nimajo in bi ga bili marsikje veseli. Če bi bilo mogoče, bi gotovo pred leti tudi našim vrlim pevcem „zapečatili“ usta poleg društvenih prostorov. Po končanih pevskih točkah je stopil na oder društveni predsednik g. duh. svetnik Matija Skrbec, ki je prisrčno pozdravil

vse navzoče, ter otvoril občni zbor, ki se je vršil po presledku štirih let po zadnjem občnem zboru. Orisal nam je tudi smernice, ki si jih je odbor pred 4 leti posatvil za cilj, pa jih ni mogel realizirati vsled nasilnega razpusta. Tako je tudi izostala proslava 30 letnice ki bi se imela vršiti z veliko prosvetno prireditvijo za celo Gorenjsko. V svojem daljnem govoru je z živo in odločno besedo naslikal žalostne razmere, ki so vladale v tistih časih, ko so člani društva trpeli preganjanje po ječah, denuncirani in žigosani kot protidržavni elementi, zapostavljeni in zasramovani povsod in ob vsaki priliki. Ponovila se je doba janičarstva in izdajstva nad lastnim narodom. Prepovedano je bilo peti slovenske pesmi, ni bilo dovoljeno se zbirati v društvenih prostorih za prosvetno delo. Vsako prosvetno delovanje je bilo od denunciantov takoj preslikano v političen sestanek in protidržavno rovanje. Katoliška društva niso smela zbirati in vzgajati mladine, le zapeljivcem je bilo ne samo dovoljeno, temveč tudi naravnost olajšano zapelevanje in pohujševanje naše mladine. Niso nas strli. Ostali smo zvesti svojim načelom, svoji veri in svojemu narodu. Danes praznujemo dan vstajenja in pomlajenja. Vsi brez izjeme, ki priznavamo svoja katoliška načela se bomo zbrali okrog našega prosvetnega ognjišča, pripravljeni za daljno delo in žrtve.

V svojem daljnem govoru se je predsednik spominjal onih članov, ki so med dobo nasilnega spanja odšli od nas po plačilo k Večnemu Sodniku. Pozval je navzoče, da s triminutnem molkom počastijo njih spomin, kar so navzoči storili, in po končanem molku zaklicali trikratni „slava“ njihovem spominu.

Ob koncu predsednikovega govora je bila soglasno in z velikim navdušenjem sprejeta udanostna brzojavka notranjemu ministru g. dr. Antonu Korošcu, ki je s svojo plemenito uvidevnostjo zopet oživil našo prosveto. Istota, ko je bilo z velikim odobravanjem sprejeto, da se pošlje pismena zahvala vsem onim bivšim društvenim delavcem, ki jih ni več v Kranju in ki so morali radi svojega prepričanja in dela v našem društvu na cesti brez vsakih drugih vzrokov. Predsednik je žel za svoja izvajanja navdušeno odobravanje, kar je pričalo, da je govoril vsem iz srca.

Poročilo o društveni imovini je podal ravn. g. Ciril Mohor. Društvena imovina je veliko trpela med časom razpustitve. Mnogo stvari je izgubljenih in pokvarjenih. Zlasti mnogo

so trpeli godbeni instrumenti. Pri tej priliki je g. Mohor tudi orisal zgodovino društva, ki je zlasti zanimiva v dobi vlade „najčistejšega nacionalpatriotizma“. Navzoči so z napeto pozornostjo nasledovali čitanje raznih „zanesljivih uradnih poročil“, ki so bila kakopak napisana v Kranju in sicer po raznih „verodostojnih informatorjih“, ki pa danes spadajo v kategorijo političnih mrtvecev, ter so jim radi tega navzoči zaklicali takisto „slava“.

Iz vseh teh „uradnih poročil“ smo imeli priliko prepričati se, kako velike prijatelje je imela nekdanja naša prosveta v „prosvetljeni“ gorenjski metropoli, ali če hočete v „naprednem mestu Kranju“. Zato naj bo ob tej priliki izrečena vsem prizadetim, katerih imena so seveda ovekovečana v analih naše prosvete, prav prisrčna zahvala za njih trud, ki je rodil nasprotno od zaželenega. Naj še dalje delujejo za „napredek in nacionalnost“, pa bodisi da se nahajajo še v našem mestu ali pa jih je „napredni top“ že izstrelil iz naše trdnjave.

Izvajanja g. Mohorja so naletela pri navzočih na burno odobravanje in splošno veselost.

Sledilo je razvite društvene zastave. G. predsednik je pozval društvenega zastavonošo g. Eržena, ki je dvignil zavezano zastavo, nakar je pristopila kumica ga. Marica Gorjančeva, ki je razvezala trak in zastava se je zopet dvignila ponosna in lepa pred našimi očmi.

Navzoči so sledile temu stoje. Naj bi vodila zastava naše članstvo vedno po pravi poti katoliške prosvete.

Pri vlitvah je bil izvoljen nov odbor, ki ga tvorijo skoro same mlade in sveže moči. Prepričani smo, da bo nov odbor zastavil vso svojo zmožnost in dobro voljo v prid društva, katerega čakajo velike in težke naloge. V teh letih, ko je naša prosveta spala, se je zgodilo veliko škode. Treba bo veliko trdega dela, da se popravi vsa ta škoda, ki gotovo ni nič manjša kot ona našega gospodarstva. Kolikor nam je bilo mogoče izvesti, je nov odbor poln idealizma in lepih nertov, za katerih uresničitev mu želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova, ki naj ga spremlja pri vsem njegovem delu.

Zvečer je Ljudski oder otvoril sezono s slavnostno predstavo Medvedove tragedije „Za pravdo in srce“. Občinstvo je napolnilo do zadnjega kotička dvorano in je bilo z igro v splošnem zelo zadovoljno. Ob tej priliki naj omenimo, da vlada veliko veselje do dela na našem odru med starimi in mladimi, ter smemo upati, da bo letošnja sezona bogata po številu in kakovosti iger. Tako bo naš Ljudski oder zopet dobil oni sloves, ki ga je pred leti popolnoma zasluženo užival.

Mi prosvetnemu društvu v Kranju prav iz srca častitamo k njegovemu vstajenju in mu želimo pri njegovem delu obilo uspeha.

Tedenske novice

V JUDENBURGU . . .

tam na gornje Stajerskem čaka vstajenja 83 slovenskih mož in fantov. V svetovni vojni smo jih pokopali in letos 10. nov. jim odkrijemo spomenik, v katerem so vklesana slovenska imena. Je to prvi spomenik slovenskim vojakom iz svetovne vojne v tuji državi in je zato za nas judenburška svečanost tem bolj pomembna. Iz vseh krajev naše domovine so se prijavili bivši slovenski vojaki, da pohite 10. novembra v Judenburg. Tudi iz našega okraja se je že prijavilo večje število udeležencev in bo naš autobus v kratkem zaseden. Priporočamo vsem onim, ki se še niso prijavili, a nameravajo z nami v Judenburg, da se takoj najkasneje pa do ponedeljka dne 4. nov., prijavijo pri g. B. Rangusu, zlatarju v Kranju poleg hotela Stara Pošta, ter založe obenem s prijavo voznino za tja in nazaj Din 150.—. Le za one, ki pri prijavi plačajo voznino, se mesto v avtomobilu rezervira in se jim oskrbi dovoljenje za prekoračenje avstrijske meje. Brez vsakega drugega obvestila odpelje naš avto buse v soboto 9. novembra ob 2. uri popoldne izpred hotela Stara pošta v Kranju preko Jezerskega v Judenburg in se vrne v nedeljo

ponoči zopet v Kranj.

Bivši „kranjski Janezi“ pojdemo v čimvečjem številu v Judenburg, da tamkaj obiščemo grobove naših pokojnih tovarišev. Da jim bode v tujini zemlja lahka jim zanesimo prsti domače grude in cvetje negovano z rokami slovenskih mater in deklet.

BOJEVNIKI!

Ob vseh svetih, ko se posebno radi spominjamo bivših naših umrlih vojnih tovarišev, spomnimo se letos tudi našega bivšega duhovoditelja in voj. tovariša blagopokojnega voj. kurata Bonača Frana in darujmo v njegov spomin majhen dar za spomenik vsem slovenskim vojnim žrtvam, ki se namerava postaviti pri Mariji Pomagaj na Brezjah.

Nabrane prispevke izročite župnim uradom, ki jih odpošljejo Odboru a postavitev spomenika Franu Bonaču v Kranju, ali pa „Zvezi bojnikov“ v Ljubljani, Rodelski dom, Komenška ulica 12. z označbo „Za spomenik na Brezjah“.

Bojevniki apelirajo na vse Slovence, da prispevajo za ta slovenski bojevniški panteon.

Gorenjci nosijo TIVAR-jeve obleke, ker so dobre in poceni



TIVAR OBLEKE



Lavtižar Josip:

Junaška doba Slovencev

Zgodovinska povest iz 15. stoletja. Godi se na Gorenjskem ob času turških vpadov.

(Nadaljevanje.)

Nekega dne je dospel na Kamen sel iz Ljubljane. Deželni glavar Viljem Auersperg je poslal Kristofu sledeče lastnoročno pismo:

Veleblagorodni gospod vitez Kristof Lamberg! Prosim, da sprejmete z mirnim srcem pričujoče pisanje. Ni nič takega, kar bi Vam bilo neprijetno, nasprotno upam, da Vas bo morebiti razveselilo.

Dobro Vam je znano, koliko je morala trpeti naša dežela v preteklih letih zaradi Turkov in kako pogumno se je branilo naše ljudstvo zoper silovite napade roparskih druhal. Res junaška doba našega naroda. Saj nismo imeli urejene nobene vojske, kljub temu nas ni zatrl sovražnik. Vaš plemeniti oče Jurij grof Lamberg se je odločil leta 1474. v družbi treh hrabrih mož za dolgo in težavno pot v Rim. Prosit so šli očeta krščanstva papeža Siksta, naj pošlje pomoč ogroženi kranjski deželi. Uslušal jih je ter omilil turške grozovitosti. Pa čemu bi Vam, veleblagorodni gospod vitez, opisoval žalostno usodo našega ljudstva, saj ste bili sami kot dvajsetletni mladenič priča teh dogodkov. Zadnji turški napad je prestala gorenjska stran let 1476. Od takrat Turkov ni bilo več. Notranjska pa jih je videla zopet leta 1480. Upajmo boljših časov.

Zdaj šele hočem, gospod vitez, razodeti namen današnjega pisanja. Kranjska dežela potrebuje dobro urejene vojske, da se ubrani sovražniku. Ne bo sicer mnogoštevilna biti pa mora vsaj tako močna, da bo zadostovala za obrambo naših mej. Dolgo smo zanemarjali redno vsakoletno nabiranje vojakov. Tega pa nismo bili krivi mi, krive so bile okolščine, v katerih smo živeli. Zdaj imamo mir. Da nas pa sovražnik ne bo nadlegoval več, mora vedeti, da smo pripravljeni nanj.

Kranjski deželni stanovi so edini v tem, da je prvi pogoj boljše bodočnosti močna deželna bramba. Vojaki morajo imeti zadostno oskrbo gledé hrane, obleke in stanovanja. Imeti morajo pa tudi poveljnika, ki jih bo znal vladati in kateremu bodo brez ugovora pokorni. Vse priznanje našim dosedanjim voditeljem! Žal, da so po prestanih težkih časih potrebni počitka. Kdo naj bi bil glavni poveljnik naše novoosnovane vojske?

Pri glavni skupščini kranjskih deželnih stanov je padla ta izvolitev na Vas, veleblagorodni gospod vitez! Svetovalci so omenjali, da hrani kranjska dežela grofe Lamberge v najboljšem spominu, in Vi ste član te rodovine. Poznamo Vas kot njenega odličnega potomca. Oblagodarjeni ste z vsemi dobrimi lastnostmi, ki so jih deležni le malokateri. Bog Vam je dal zdravje, moč, krepko voljo, pogum in duhovitost. Porabite vse te prednosti v prosepah naše zatirane domovine. Mladi ste, imate še le trideset let, toda prav zato boste še bolj neustrašeno nastopili pot, ki je pred Vami. Prosim Vas, da blagovolite sporočiti svojo odločbo bodisi s pismom, ki ga nam prinese naš

poslanec ali pa pridete o priliki k osebnemu dogovoru v Ljubljano.

S posebnim spoštovanjem

vdani deželni glavar

Viljem grof Auersperg.

V Ljubljani, 25. septembra 1483.

Navedeno pismo je globoko poseglo v Kristofovo življenje — ali da povemo še bolj določno — to pismo je popolnoma spremenilo njegovo pot, ker ni nikoli mislil da bi dobil kdaj tako povabilo. Ko je pisanje prečital, mu je kar v hipu prišla misel, da bo sprejel častno ponudbo. Pokazal je pergamen prijatelju Slatkonju z vprašanjem:

„Kaj praviš ti dragi Slatkonja?“

Ta je kot visokošolec hitro z očmi preletel pisanje, nekaj časa premišljeval ter končno rekel:

„Zakaj pa ne? Na Kamnu ne boš mogel pokazati zmožnosti, ki si jih prejel od Boga, toliko bolj pa v vojaškem poklicu, za katerega imaš vse potrebne lastnosti. Saj boš vprašal starše, kaj mislijo o tem.“

Tedaj sta šla obiskat Anico. Ta se je iz prva prestrašila, pozneje pa je bila tudi vesela, da čaka brata lepa prihodnost.

Kristof je s kratkim odgovorom sporočil deželnemu glavarju, da sprejme ponudbo in da pride kmalu v Ljubljano. Potem je dejal poslancu, naj ostane čez noč na Kamnu, da se odpočije po dolgem jahanju od Ljubljane do Begunj. Ta je rad sprejel ponudbo. Drugo jutro se je poslovil in odjahal s Kristofovim pismom v Ljubljano.

ki naj bi bil obenem tudi spomenik neznanega slovenskega junaka.

Odbor za postavitev spomenika Franu Bonaču

Zadruga, članice Zadrugne zveze se vabijo k sestanku, ki se bo vršil v ponedeljek 4. nov. ob 11. uri dopoldne v dvorani Ljudskega doma v Kranju.

NOV CESTNI ODBOR

Dne 25. oktobra so bili razrešeni sledeči odborniki cestnega odbora:

Lokar Ivan Primskovo, Hafner Anton Stara Loka, Čadež Anton Gorenja vas, Snoj Hinko Tržič, Hafner Josip Škofja Loka, Šter Jakob Visoko, Bohinc Jernej Trboje, Kandolf Anton Cerklje, Detela Oton Predvor, Molj Franc Voglje, Veber Ivan Zali log, Križnar Anton Stražišče, Benedik Franc Selca, Zaplotnik Franc Retnje, Telban Lovro Sovodenj in Ankele Ivan Sv. Ana. Na njihova mesta so bili postavljeni sledeči: Zaplotnik Karol Letence, I. podnačelnik, Zihelr Matevž Škofja Loka II. podnačelnik, Feme Rudolf Tržič III. podnačelnik, Mrak Pavel Gabrk — Škofja Loka, Triller Matevž Vešter, Škofja Loka, Burgar Josip Smlednik, Umnik Anton Senčur, Slemc Franc Zg. Bernik, Bizjak Janez Zg. Bela, Bašar Franc Stražišče, Muri Franc Jezersko, Zabret Joško Britof, Zumer Niko Zelezni, Potočnik Franc Selca, dr. Megušar Anton Kranj, Gorjanc Franc, Kranj. Ker je po zakonu načelnik cestnega odbora vsakokratni kranjski župan, ostane za enkrat še na tem mestu dosednji kranjski župan g. Pirc.

KRANJ

Zadnji uradni popravek Kranjske občine v „Gorenju“ ni le našega poročila o občinskih razmerah v bistvu potrdil, ampak nam je razkril še marsikaj zanimivega, ki kaže, kako čuden je položaj pri JNS večini kranjskega občinskega zastopa. Popravek pravi, da ni postal še noben član občinskega odbora demisijske in vendar poznamo v Kranju občinske odbornike, ki pripadajo JNS večini, ki sami pripovedujejo in naglašajo, da so podali demisijske in da se vsled tega tudi občinskih sej ne udeležujejo več. Odkar posluje v zadnjih občinskih volitvah izbran občinski zastop, je imela kranjska občina 14 sej. Teh se mnogi JNS člani občinskega odbora stalno ne udeležujejo. Samo kot en primer navajamo sledeče:

Neki JNS odbornik se je od 14./12. lanskega leta ni udeležil nobenih občinskih sej več; bil je vsega skupaj le pri treh sejah.

Občinski odbornik g. Jakofčič je tudi sam pripovedoval, da je naznanil županu svojo demisijsko, a se je na županov nasvet zadovoljil s 6 mesečnim dopustom „z ozirom na bolezen“, kakor pravi uradni popravek. G. Jakofčič je uradnik Jugočeške in ga vidimo, da opravlja vedno svojo naporno službo pri Jugočeški, vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer, kar dokazuje, da redno izvršuje svoj poklic. Kranjske občinske seje so zelo redke, včasih jih več kot štiri mesece zaporedoma ni; skoraj vse so tudi zelo kratke. Ker morajo biti člani večine, tudi člani JNS kluba in ker so dolžni pod kaznijo izključitve, da se strogo pokoravajo sklepom JNS kluba, v katerem imajo odločilno besedo tudi gospodje, ki niso člani občinskega odbora, zato v občinskem zastopu navadno ni posebne debate, ampak večina kar na kratko tako glasuje in mora tako glasovati, kakor je že poprej sklenil JNS klub. Iz tega izhaja, da kranjska občinska seja ne zahteva od posameznega člana, ki pripada večini, posebnega fizičnega napora. Ker nas sedaj občina obvešča, da ima član občinskega odbora g. Jakofčič 6 mesečni bolezenski dopust, ker vemo, da ta gospod občinski odbornik redno izvršuje svoj težaven poklic, smo mišljenja, da ne more biti tako zelo bolan, da ne bi mogel še vsakih par mesecev izvrševati svoje dolžnosti kot občinski funkcionar, posebno ker smo mišljenja, da ne zahteva izvrševanje te dolžnosti kakšnega posebnega fizičnega napora, še manj pa duševnega. Ta 6 mesečni bolezenski dopust se nam iz teh razlogov zdi neka čudna institucija pri kranjski občini in bi prav radi dobili, mogoče s kakšnim novim uradnim pravkom, avtentično razlago.

Dramatični odsek prosvetnega društva v Kranju vabi vse, ki imajo veselje do igranja na občni zbor, ki se vrši v ponedeljek dne 4. 11. ob 8. uri zvečer v dvorani Ljudskega doma.

Pevski odsek prosvetnega društva vabi vse člane, da se sigurno udeležijo pevske vaje, ki se vrši v torek dne 5. 11. v pevski sobi.

Ljudska univerza v Kranju. V soboto 2. nov. ob 8. uri zv. predava na ljudski univerzi dr. Pokorn Joža o načrtnem gospodarstvu. Predavanja se bodo vršila od sedaj naprej v gimnazijski telovadnici. Vstopnina Din 1.—

Društvo Gorenjski Rejec Malih živali v Kranju, priredi v nedeljo dne 3. XI. 1935 ob 9.30 pri g. A. Boh-u gostilna Bekselj v Kranju svoj redni mesečni sestanek. Vsi člani in prijatelji malih živali uljudno vabljeni.

Odbor.

Koroški večer Prosvetno društvo v Kranju bo priredilo prihodnji četrtek, dne 7. novembra ob 8. uri zvečer

KOROŠKI VEČER.

Na sporedu je petje koroških narodnih pesmi in predavanje koroškega rojaka g. župnika dr. Jankota Arnejca.

KOROSKEM PLEBISCITU

Vljudno vabljeni!

Kaj to pomeni: Na zborovanju trgovcev v Ljutomeru so se čitali razni predlogi posameznih trgovskih gremijev. Od kranjskega je prišel predlog, da naj se odpravi verouk na gremijalni šoli ob delavnikih in naj bi se prenesel na nedeljo. Vse člane gremija javno vprašamo: kdaj je trgovski gremij o tem kaj sklepal? Kako je mogel priti iz Kranja tak predlog?

Javno vprašanje na OUZD. Z ozirom na ponudbo g. Sirca, da rad odkupi nekaj prodano parcelo za gotovino in da prida še med tem časom narastle obresti, vprašuje kranjska javnost, je li OUZD že predložil g. Sircu obračun in se li je že poslužil zelo šarmantne ponudbe g. Sirca?

„Nadstrankarstvo“. Ljubljansko „Jutro“ poroča, da je Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije izdal komuniké s katerim poostreuje in obnavlja naredbo, da se sokolski domovi ne smejo uporabljati za politična zborovanja.

Zelo smo radovedni kako se bo odslej izvajal ta komuniké v Kranju.

Komunike namreč utemeljuje prepoved z nadstrankarskim značajem sokolske organizacije. Pri tem se pač moramo spomniti dejstva, da so Sokoli v Kranju postavili svojega lastnega, in še celo zelo visokega funkcionarja, na zatožno klop po zadnjih občinskih volitvah. Pri teh je po njihovem mnenju storil veliko krivico s tem, da je nastopil kot protikandidat JNS režimskega župana, ter so ga tudi obsodili zavoljo strašne pregrehe, ki jo je s toril s tem, da so ga po nekem shodu klerikalci dvignili na rame ter nosili po dvorani.

Ker so bili ti prav gotovo čisto „nadstrankarski“ sklepi menda dognani izven sokolskega doma, prepuščamo bodočnosti, da nam ona pokaže, kako se bo izvajala ta ponovna in poostrena naredba.

Starološki kaplan Janez Veider.

Naši kulturni spomeniki

Novoodkrita slike in druge zanimivosti crngrobške cerkve.

Na levem voglu spodaj je vidna še postelja. Ob njej stoji žena grešnica z lepimi dolgimi lasmi. Za njo je še vidna glava moža. Oba drži za vrat plavajoč ostuden vrag. Pod vragom sta sedeča druga dva moža in žena s prstani v rokah. Gre se tu za zakonsko nezvestobo. — Druga slika pod prvo kaže grehe nečistosti, pri katerih imajo največ opraviti zeleni hudiči z fantastičnimi živalskimi glavami. Zadnja scena na desni je pri vrhu uničena. — Naslednji prizori so spet lepi in dobri, če se ne vrše v nedeljo. Prvi pred pred na kolovratu, žena navija klopčič na vreteno, druga žena drži predivo. Nato sledijo zanimive statve, ob katerih tretja žena pridno tke. Na desni sedi mož na klopici in kurj pod visečim kotlom. Naslednja slika nam kaže moze obrtnike. Prvi sedi za mizo krojač. Na mizi ima ogromne škarje in že razrezano blago. Na obealniku visi že gotova suknja. Nato sledita dva strojarja. Prvi meša v čebur, drugi sedi in s sekiro gladi kožo. Zadnja dva sta barvarja: prvi nese že pobarvano blago sušit, drugi pa ga šele devlje v čeber barvat. — Pod to sliko so spet drugi trije obrtniki. Prvi ima postavljen lesen štant. V njem ima razobešeno vse polno klobas, salam, plečet itd. Mož sam pa sedi za mizo. Pred seboj ima cele vrečice drobiža, ki ga je prejel za prodano blago. Na-



Kaj bo rekla gaspa Ivanka?

Gosta sta v skrbeh, ker sta po neprevidnosti popackala namizni prt. Toda gostiteljica, gaspa Ivanka, se smeji, ker ve, da take in podobne madeže z lahkoto odpravi iz perila Zlatorogovo terpentinsko milo. Njegova obila in gosta bela pena razkroji in odpravi vsako umazanost - in perilo je zopet, kakor da je novo.

Zlatorogovo TERPENTINOVNO MILO

Vprašanja in odgovori

Na občinski seji kranjskega občinskega odbora dne 29. oktobra je kranjski župan g. Pirc odgovoril na pismena vprašanja, katera je na njega stavil odbornik g. Rudolf Jeglič.

I.

G. Jeglič se je namreč zanimal, v koliko so resnične vesti v časopisih, da je kranjska občina s svojo tožbo propadla pred državnim svetom zaradi nezakonitega postopanja glede pobiranja davščine na blagovni promet. Na njegovo prvo vprašanje, dali so te vesti, da je pobiranje davščine na blagovni promet v letu 1935. protizakonito, resnične ali ne, je dal g. župan pojasnilo sledeče vrste:

Res je, da je občina propadla s svojo tožbo pred državnim svetom, vendar pa jo pojasnimo, da sam postopek ni bil protizakonit, ker je bil odobren od banske uprave. Delje poroča, da je mestna občina povrnila škodo in to Mlekarski zadrugi v Naklu v višini 8.— Dinarjev, pravdni stroški so pa znašali 1200.— Din.

Lepo sliko občinskega gospodarstva kaže dejstvo, da je imela občina zaradi, reci in beri osmih dinarjev, škode na pravnih stroških 1200.— Din.

Zelo umestna je bila pripomba g. Jegliča na to pojasnilo g. župana, da „zgledi vlečejo“ in da se bodo še drugi oškodovanci obrnili s pritožbo na merodajna mesta radi povračila škode. Vendar je znal g. župan to pripombo lepo spodbiti, češ da bodo povračilo zahtevali vendar samo oni, katere bi poedini občinski odborniki „nahujskali“.

Smatramo, da bi bilo moralno od strani občine, da sama povrne vsem oškodovancem zaradi njenega nezakonitega postopanja povzročeno škodo, ne da bi pri tem čakala da pride zopet tožbe, ker bi s tem zopet natisnili pravnih stroški v istem razmerju kot je to bilo v pravi za 8.— Din. Kdo bo potem moral plače-

vati te pravne stroške? Seveda noben drug, kakor ubogi kranjski davkoplačevalci. Iz tega lahko tudi vidijo, koliko je naši občini ležečega na njihovem blagostanju.

II.

Po drugem vprašanju g. Jegliča, da li je resnična vest, da je kranjska občina na pritožbo dveh davkoplačevalcev pred upravnim sodiščem v Celju propadla radi protizakonitega pobiranja trošarine od industrijskih predmetov, je g. župan poročal, da o tem še nima nobene rešitve, vendar je pristavil, da bo o tem itak točno bral v petek v „Gorenju“.

Seveda, ker g. župan ni vedel še nič o tej stvari, ni mogel dati potrebne odgovore g. Jegliču.

Toda važno je to, da bo občina vztrajala dalje, ker on „dvomi o točnosti razsodbe“. Koliko je ta razsodba imela vpliva na g. župana kaže tudi njegova izjava, da bodo v državnem svetu, „če se bo prav sodilo“, dobili tožbo. Prepuščamo merodajnim, da sami presojujejo podane izjave.

Vendar je zanimiva tudi njegova izjava, da mestna občina nima na razpolago 100.000 Din, da bi delala s tem denarjem „štimmung“ za svoje poslovanje. Prosimo g. župana, da nam to zadevo natančneje pojasni, ker bo ista prav gotovo zanimala celo javnost.

III.

Tudi na tretje vprašanje g. Jegliča, zakaj je občina izplačala g. N. Županu, ravnatelju Dohodkovnega urada v Ljubljani znesek 2500.— Din, je poročal g. župan, da je vsota izplačila dotičnemu gospodu za njegov trud pri upeljevanju občine v trošarinskih zadevah, ker je stal občini z nasveti ob strani ter spravil občinsko trošarino v tir.

K temu bi pripomnili samo, da so bili nasveti gotovo preplačani, saj je občina ravna-

to sledi mesar, ki seka stegno. Kaj počne naslednji mož, ni razvidno, ker je tu v spoujem delu slika uničena. Na koncu sta dva zidarja, prvi s kladivom in kelo, drugi pa z zidarskim merilom. Tudi pri sledeči sliki sedi za štantom trgovec z blagom.

Za hrbtom je nakopičil cel skladovnico raznobarnega blaga. Pred seboj ima razgrnjeno blago, ki ga meri z merilom, ki ga drži v desni roki. Pred njim stoji kupec. Slika se nadaljuje s čisto drugovrstnim prizorom, ki predstavlja keglavce. Trije kegljajo, četrti pa postavlja keglje. Zelo zanimiva je zadnja slika. Središče tvori gostilna, ki je izmed vseh na slikah upodobljenih lesenih hiš edina zidana, pač znamenje da je gostilna že takrat dobro nesla. Izpod strehe visi gostilniški znak. Iz hiši je pravkar prišla natakara z vrčem v roki. Na levi so tri skupine gostov. Ob kraju so kockarji, ki so se nekaj sprli medseboj. Kocke leže na tleh. Zadnji mož je dvema sprednjima nekaj poveznil na glavo menda za kazen. Pri drugi mizi sedita dva gosta, ki sta šele prišla in jima omenjena natakara prinaša prvi vrč pijače. Pri srednji mizi en vojak in en civilist kvartata. Na desni od gostilne — vsi prizori se vršijo namreč na prostem — sta spet dva prizora. Dva moža in ena žena z dolgo pečo pijo in jedo ob mizi. Zadaž sta se dva pijanca stepla, tretji jih pa miri s palico. Ta prizor je upodobljen prav nad zmagovitim žrelom. S tem je popisana edinstvena slika pridige o nedeljskem posvečevanju. Kod je omenjeno, so samo v Crngrobju prizori okoli Kristusa naslikani, drugod na pr. v Bodešičah je Kristus obdan le od znakov rokodelcev, ki

tisto orodje rabijo. Zato so nekateri zmožno mislili, da so predstavljeni znaki cekov. Pa tudi crngrobške prizore razlagajo zelo komplicirano. A vendar bo res, da gre za prepovedano nedeljsko delo, saj ni upodobljenega niti enega prizora, ki bi se dal razložiti, kot v nedeljo prepovedano. Naša slika je bila res zgovorna pridiga preprostemu verniku, ki je pač običajno v nedeljah obiskal cerkev in je tu v podobah gledal, kaj naj ta dan ne dela, saj čitati takrat itak navadni ljudje še niso znali. — Se ena slika krasi zunanjsčino tretje crngrobške cerkve. Upodobljena je ne na pročelju ampak v začetku južne vzdolžnice, ki gleda proti Loki. Predstavlja krasnega orjaškega sv. Krištofa z izredno ljubeznivim Detetom v naročju. Ko je bila slika nova, še ni bilo sedanjege zvonika — velikana. Zato je bila vidna daleč na okoli tja do sv. Duha, saj sega čez vso steno od tal do strehe. Tako je slika dosegla svoj namen. Vemo namreč, da so Krištofe slikali na daleč vidnih krajih in kolikor mogoče velike zato, ker so imeli vero, da kdor vidi sliko sv. Krištofa, tisti dan ne bo umrl, ali pa vsaj ne nesrečno umrl. Naš Krištof je menda služil svojem namenu do srede preteklega stoletja, ko je dekan Kramar tu izdolbel novo okno, ki k sreči slike ni bistveno pokvarilo. Staro sliko so prebelili in Gosar jo je naslikal bomo novo, pa še to ne več na vidnem mestu, temveč na vzhodni zvonikovi steni. — Kdaj je torej nastala novoodkrita slika in kdo je njen mojster? Tudi sv. Krištof je kot Gregorijanski Kristus iz šole Janeza ljubljanskega. Pa vendar jo je delal drug mojster kot Kristusa. Krištof je veliko boljše slikan kot Kristusova slika.

Hotel »Stara pošta« Kranj

priredi domačo zabavo s plesom v dvorani v nedeljo, dne 3. novemb. 1935

Program:

Baletni parketni ples — in american bar.

Igra 5 Jolly Jocker Jazz.

VSTOPNINE NI!

Za cenjeni obisk se priporočata Franc in Francka Lieber.

je se po teh našvetih izgubila še vsako pravdo in jih tudi še bo, če bo imela namen svoje pravdne stroške še povečavati, namesto da bi brez pravednega povrnila škodo storjeno z nezakonitim postopanjem v pobiranju davščine na blagovni promet in trošarine industrijskih predmetov.

Ker se je mestna občina vedno do sedaj trkala na prsa in dokazovala, kako varčno ima gospodarstvo, prinašamo zgornje, da bodo tudi širši krogi imeli točen vpogled v občinsko gospodarstvo, kjer naj se rentirajo za 8 dinarjev stroški v višini 1200. dinarjev, kjer morajo oškodovani davkoplačevalci biti šele „najhujskani“ od poedinih odbornikov, da pridejo do svojih upravičenih zahtev, katere jim je s svojim nezakonitim postopanjem naprtila občina, katere župan „dvomi“ o točnosti razsodbe najvišjih sodišč v državi.

Okrajni odbor JRZ

Dne 28. oktobra se je vršil v Ljudskem domu v Kranju ustanovni občni zbor okrajnega odbora JRZ. Ob veliki udeležbi predsednikov in podpredsednikov krajevnih organizacij kranjskega okraja je zbor otvoril g. Dr. A. Megušar, pozdravil vse navzoče ter v kratkih potezah orisal program stranke kakor tudi delokrog okrajnega odbora. Pri volitvah so bili izvoljeni za predsednika g. Dr. A. Megušar iz Kranja, za podpredsednika g. Fr. Debeljak iz Škofje Loke, za blagajnika g. J. Majersič iz Trziča in za tajnika g. Fr. Bašar iz Stržišča. S slučajnostmi je bil dnevni red izčrpan in se je zbor zaključil.

KOMENDA

Prosvetno društvo v Komendi priredi v nedeljo dne 3. novembra 1935 ob 3. uri popoldne v društveni dvorani svojo prvo otvoritveno predstavo, na splošno zahtevo okoličanov in domačinov se vpripori igra iz komedije zgodovine P. P. Pavel Glavar (Najdenček). V Sloveniji je vpriporitev dovoljena samo v Komendi, zato vse prijatelje oživljene slovenske katoliške prosvete iz bližnje in daljnje okolice vabimo, da se udeležijo te izredne prireditve, v Komendi.

TRŽIČ

Tržič. Pred par dnevi smo imeli v Trziču zanimivo dražbo. Neki ljubljanski denarni zavod je pogljal na dražbo gotovo posestvo. Na prvem mestu je bila vknjižena Mestna hranilnica v Kranju, na drugem pa dotični denarni zavod iz Ljubljane. Najprej je šla na dražbo hiša, na to pa neka parcela s šupo na takozvanem Mallem Ljubelju. Parcela je bila zelo visoko cenjena na 100.000 Din, najmanjši ponudek je bil 70.000 Din Mestne hranilnice v Kranju, ki je bila vknjižena na prvem mestu za cca 50.000 Din in bi bila krita brez udeležbe pri dražbi. Ponudila je po svojem zastopniku najnižji ponudek in ji je ostala parcela za isti znesek 70.000 Din. S stroški bo parcela stala Mestno hranilnico v Kranju blizu 80.000 Din. Mestna hranilnica bi bila dobila plačan svoj dolg v gotovini, sedaj bo pa morala sama plačevati gotovino denarnemu zavodu, ki je za njo kot drugi bil vknjižen. Tržičanom se čudno zdi, čemu kupuje Mestna hranilnica v Kranju parcelo s šupo nad Tržičem. Nekateri pravijo, da jo bo prodala nekemu bivšemu hotelirju, ki bo tam napravil nov hotel z denarno pomočjo Mestne hranilnice v Kranju. Tržičani so veseli, da pride v Tržič kaj denarja tudi iz Kranja.

S p o r t

SK Bratstvo : SK Sora 7 : 0 (3 : 0)
Prejšnjo nedeljo je imela SK Sora v gostih v prvenstveni tekmi Jeseničane in sicer to pot SK Bratstvo. Rezultat, ki ga je doseglo Bratstvo v Škofji Loki, nikakor ne odgovarja po-

teku igre, saj je moštvo SK Sore držalo prav vseh 90 minut igro in je velikokrat ustvarjalo prav nevarne situacije pred golom Bratstva, vendar je izvrstni golman Bratstva — Bruno, vse žoge sigurno ubranil. Ožja obramba Bratstva je bila takorekoč neprodorna. Sora se je trudila, da bi vsaj dala časten gol, vendar ji to kljub mnogim strelom ni uspelo. Dva gola za Bratstvo sta padla iz ofsida, enega pa je Smolej kar z roko porinil v mrežo. Sodnik ni videl in je piskal gol. Pravi rezultat bi bil kake dva gola v korist Bratstva. Kljub tako visokemu rezultatu pa se je Sora borila do zadnjega. Svetovali pa bi fantom, da naj malo več trenirajo, pri tekmi bolj štartajo, ter ne koliko več streljajo na gol, pred golom pa naj malo manj podajajo, pa bo uspeh gotovo sledil. Razveseljiva pa je poštenost, ki so jo pokazali za svoj klub. S poštenostjo se je še vedno kaj doseglo — a brez nje prav ničesar, najmanj pa s ravnanjem, katerega so pokazali nekateri igralci zaradi Gorenjčeve kritike. Le pogumno na zeleno polje, zmoglosti igralca pa vidi vsak po svoje. Zato je jako nesmiselno klubu delati preglavice, ko klub ničesar ni zakrivil.

Za nedeljo se nam obeta silno napeta borba. Sora bo imela ob 3 popoldne v gostih gorenjskega prvaka in seveda tudi skoraj sigurnega zmagovalca v nedeljski tekmi. SK Korotana iz Kranja. Korotan ojačen z nekdanjimi igralci SK Sore, kateri pri Sori ne smejo nastopiti pač pa lahko pri Korotanu po nekkih čudnih paragrafi, pomeni res močno moštvo, katerega takim klubom kakor so po večini vsi Gorenjski, skoraj ni mogoče poraziti. Vendar pa naši fantje zato ne bodo vrgli puške v koruzo, temveč se bodo borili čeprav brez upa zmage, do zadnjega, saj je žoga okrogla in možna, da Sora doseže vsaj časten rezultat, tudi ni tako majhna. Upamo, da se spomladanski rezultat ne bo ponovil. Malo korajže in dobre volje pa bo šlo.

Dolžnost vsakega Škofjeločana pa je, da v nedeljo pride „drukat“ na Sorino igrišče za domače plavo-bele proti belo-rdečim Kranjčanom, saj sta si Loka in Kranj pri nogometu vedno v laseh. Če bo čimveč „drukrajev“ tem večja je verjetnost, častnega rezultata.

Zato v nedeljo vsa sportna Škofja Loka na igrišče SK Sore.

Na pomlad se nam obeta še en klub, bomo videli!

Gospodarstvo

Kranjska sadjarska podružnica priredi v nedeljo dne 3. novembra t. l. ob 9. uri popoldne v dvorani Ljudskega doma v Kranju velik sadjarski shod s poučnim predavanjem o modernem sadjarstvu. Predaval bo višji sadjarski nadzornik v Franc Gombač iz Ljubljane. Na shodu bodo tudi razgovori o raznih vprašanjih glede povzdige dobičkanosti našega sadjarstva. Torej bo shod velike gospodarske važnosti.

Prosvetna društva, gostije, gasilce in druge skupine pride vsak čas tudi slikat na dom

JUG, fotograf, Kranj
(sedaj nasproti trg. Savnik)

VINO

pristno, po konkurenčni ceni, dobite pri Centralni vinarni v Ljubljani Frankopanska ul. 11.

HRANILNICA in POSOJILNICA v KRANJU

(Ljudski dom) r. z. z n. z.

Sprejema hranilne vloge in tudi vloge na tekoči račun. — Hranilne vloge se lahko vplačujejo tudi potom poštne hranilnice in so vlagateljem tozadevne položnice na razpolago.

Nove hranilne vloge se obrestujejo po dogovoru in se izplačujejo vsak čas brez napovedi.

Hranilne vloge se obrestujejo najugodneje.

Hitite, ker velika odprodaja vsega jesenskega in zimskega blaga traja samo še do 31. dec.

Vse po najnižjih tovarniških cenah.

Prepričajte se!

Priporočila se tvrdka

Logar & Kalan

naslednik

manufaktura **Srečko Vidmar** KRANJ

Ženini in neveste

vse potrebno dobite v I. zlatarski delavnici na Gorenjskem

B. Rangus Kranj



Istočasno lepa izbira ur, zlatnine, srebrnine, očal, toplomerov, „Bleikristall“ jedilni pribor v srebru in Chromu itd. — V Vašem interesu je, da si pred nakupom ogledate res veliko izbiro po solidni ceni. Popravila se strokovno in točno izvršujejo. — Kupujem staro zlato in srebro.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglaših se plača 0 50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporočila Viktor Toneje tapetnik, v hiši g. F. Ažmana.



Priporočam svojo zalogo vseh vrst dežnikov. Sprejemajo se popravila in preobleke. Izvršujem jih točno in solidno

Jenko Alojzij
dežnikar

KRANJ, (poleg trgov. g. Jazbeca)

Važno! Modroce! Otomane, spalne divane itd. izvršujejo solidno in po nizki ceni Bernard Maks, tapetnik, poleg Stare pošte, Kranj.

Ura se je našla, dobi se na Jezerski cesti 25./.

Učenka z 2 razredi mešč. šole želi iti v trgovino. Naslov v upravi lista.

Knjižice Mestne hranilnice v Kranju kupim do zneska 50.000 Din. Ponudbe na upravo lista pod „Mestna“.

Službo išče pridno, pošteno krščansko dekle. Vajena samostojne kuhe in vsega hišnega dela. Naslov v upravi lista.

Dvosobno stanovanje se odda z vsemi pritliklinami. Klanc 57 v bližini gostilne Sušteršič.

Prodajam konja „Ponija“ z opremo. B. Rangus, zlatar, Kranj.

Kdor zida

hišo, sebi ali drugim, mu zasteklim stavbo poceni in solidno ali dam samo šipe točno po merah prirezane. Mizarji pri šipah popust. Na zalogi imam vedno stekleno opeko vseh vrst.

Prepričajte se, prihranili boste.

Hlebš - Kranj



Pri Jazbecu v Kranju

dobite vse kar potrebujete za zimo:

Suknje
Površnike
Trenchcoate
Hubertus plašče
Damske plašče
Vsakovrstne obleke

Blago za obleke
v veliki izbiri.

Klobuke po konkurenčnih cenah.
Zimsko perilo itd.

Priporočila se
Albin Jazbec
Kranj

največja trgovina
z oblekami na Gorenjskem

„Runo“ Tržič

nudi za jesen

Garantirano nepremočljivo juhtovino
boks
ševrete

usnje za moderno damsko konfekcijo (pasove, in dr.)
usnje za suknjiče itd. itd.

Jeglič Rudolf

KAMNOSEŠTVO
IN KIPARSTVO

K R A N J

Kamnoseštvo za marmor in granit s strojnim obratom, stavbno kamnoseštvo in kiparstvo. Spomeniki, grobnice. Plošče za oprave iz raznih vrst marmorja. Plošče za električne instalacije. Umetni kamen, cementni izdelki, stopnice, cevi, graniti, plošče iz raznih vrst granita. Načrti, proračuni.

NAGROBNI SPOMENIKI po najnižjih cenah.

